

PATVIRTINTA
Varėnos rajono savivaldybės
šeiminių namų direktorės
2026 m. birželio 2 d.
įsakymu Nr. DV-78

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS ŠEIMINIŲ NAMŲ GLOBOJAMO (RŪPINAMO) VAIKO POREIKIŲ (SITUACIJOS) VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Globojamo (rūpinamo) vaiko poreikių (situacijos) vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato Varėnos rajono savivaldybės šeiminiuose namuose (toliau – Namai) gyvenančių vaikų individualių poreikių vertinimo, pakartotinio vertinimo, rezultatų panaudojimo ir dokumentavimo tvarką.

2. Vaiko poreikių vertinimas yra nuolatinis procesas visą socialinės globos teikimo laikotarpį. Jis individualizuojamas atsižvelgiant į konkretaus vaiko, jo šeimos ir aplinkos aplinkybes.

II. GLOBOJAMO (RŪPINAMO) VAIKO POREIKIŲ (SITUACIJOS) VERTINIMO IR PERVERTINIMO TVARKA

3. Vaiko poreikių vertinimas apima su jo sveikata, raida, ugdymu, emocine savijauta, saugumu, kasdieniu gyvenimu, savarankiškumu, ryšiais su šeima ir bendruomene susijusius poreikius, gebėjimus bei stiprybes. Informacija renkama tik tiek, kiek būtina pagalbai planuoti, atsižvelgiant į vaiko amžių, brandą ir jo nuomonę. Pastebėjus reikšmingą pokytį, vertinimas atnaujinamas ir atitinkamai tikslinamas individualus socialinės globos planas (ISGP).

4. Vertinimo rezultatai, reikšmingi pokyčiai ir numatytos pagalbos priemonės fiksuojami vaiko ISGP ir su juo susijusiuose vertinimo dokumentuose.

5. Socialinės globos normose akcentuojama, kad pasikeitus vaiko situacijai, sveikatos būklei ir kt., užtikrinamas globos poreikio (situacijos) perversinimas.

6. Vertinant vaiko poreikius, nustatomos Namuose teikiamos ir iš kitų paslaugų teikėjų organizuotinos paslaugos; negalėdami patys jų suteikti, Namai pagal kompetenciją inicijuoja reikalingą bendradarbiavimą.

7. Vaiko poreikiai (situacijos) vertinami laikantis šių principų:

7.1. **vaiko gerovės.** Užtikrinama organizuota socialinių paslaugų ir institucijų sistema, sukurta padėti vaikui pasiekti patenkinamus gyvenimo, sveikatos ir asmeninių bei socialinių ryšių standartus, kurie leistų jam išplėtoti visus gebėjimus ir pagerintų jo gyvenimo kokybę.

7.2. **vaiko interesų prioritetiškumo.** Imantis kokių nors veiksmų, pirmiausia turi būti paisoma vaiko interesų ir atsižvelgiama į jų poveikį vaiko gerovei.

7.3. **nediskriminavimo.** Visiems vaikams garantuojamos JT vaiko teisių konvencijoje įtvirtintos teisės nepriklausomai nuo vaiko, jo tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą rasės, lyties, kalbos, tautybės, socialinės padėties, sveikatos ar kokių nors kitokių aplinkybių.

7.4. **vaiko dalyvavimo užtikrinimo principas.** Užtikrinama vaiko teisė veikti, išreikšti savo nuomonę ir daryti įtaką sprendimams, susijusiems su vaiko gerove šeimoje ir visuomenėje, sudarant vaiko aktyvaus dalyvavimo galimybes. Kai sprendžiamas koks nors su vaiku susijęs klausimas, vaikas, gebantis suformuluoti savo pažiūras, išklausomas tiesiogiai ir priimant sprendimą, jeigu tai neprieštaruja paties vaiko interesams, į jo nuomonę atsižvelgiama.

7.5. **privatumo.** Vaikas turi teisę turėti savo privatumą ir nuosavybę. Vaikas turi būti apsaugotas nuo nebūtino kišimosi į jo gyvenimą.

7.6. **saugumo.** Vaikas turi teisę jaustis saugiai visais gyvenimo atvejais.

7.7. **sistemiškumo.** Vaiko poreikiai (situacijos) turi būti vertinami kompleksiskai.

7.8. **konfidencialumo.** Vertinant vaiko poreikius (situaciją) turi būti laikomasi konfidencialumo principo.

8. Visapusiškas vaiko poreikių (situacijos) vertinimas apima:

8.1. sveikatos ir sveikatos priežiūros poreikius, remiantis sveikatos priežiūros specialistų pateikta informacija;

8.2. emocinius ir psichologinės pagalbos poreikius;

8.3. socialinius ryšius, bendravimo ir kasdienio gyvenimo poreikius;

8.4. ugdymosi ir specialiuosius ugdymosi poreikius;

8.5. šeimos ryšius ir vaiko aplinką;

8.6. individualios pagalbos, savarankiškumo ugdymo ir specialiuosius poreikius.

9. Pirminis vaiko poreikių vertinimas atliekamas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo socialinės globos teikimo Namuose pradžios. Skubi pagalba organizuojama iš karto, nelaukiant šio vertinimo užbaigimo.

10. Vaiko poreikių vertinimą organizuoja su juo dirbantis Namų socialinis darbuotojas. Vertinime pagal kompetenciją dalyvauja vaikas, jo pasirinktas darbuotojas ir reikalingi Namų bei kitų įstaigų specialistai. Socialinis darbuotojas dokumentuoja dalyvius, naudotą informaciją, vaiko nuomonę, nustatytus poreikius bei stiprybes ir panaudoja rezultatus ISGP rengti ar tikslinti. Sveikatos, psichologinius ir specialiuosius ugdymosi poreikius vertina atitinkamos kompetencijos specialistai.

11. Vertinant vaiko poreikius ir rengiant ISGP atsižvelgiama ne vien į sunkumus, bet ir į vaiko stiprybes, interesus, gebėjimus bei jo šeimos ir aplinkos išteklius.

12. Vertinant vaiko su negalia poreikius, pagal kompetenciją remiamasi sveikatos priežiūros ir kitų specialistų informacija, pritaikant bendravimo ir dalyvavimo būdus vaiko galimybėms.

13. Vaiko poreikių (situacijos) perversinimą inicijuoja tiesiogiai su vaiku dirbantis socialinis darbuotojas.

14. Vertinimą atliekantis socialinis darbuotojas dokumentuoja pokyčius, pasiektus ir nepasiektus rezultatus, vaiko nuomonę ir numatomas tolesnes priemones; šia informacija remiamasi peržiūrint ISGP.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Vaiko poreikių vertinimo dokumentai yra vaiko asmens bylos dalis. Jie saugomi Namuose pagal dokumentų valdymo ir asmens duomenų apsaugos tvarką, užtikrinant prieigą tik pareigas vykdantiems įgaliotiems darbuotojams.

16. Vaiko poreikių vertinimą ir pakartotinį vertinimą koordinuoja, metodinę pagalbą socialiniams darbuotojams teikia Namų vyriausioji socialinė darbuotoja.

17. Ši tvarka yra privaloma kiekvienam socialinę globą teikiančiam darbuotojui.

Varėnos rajono savivaldybės šeiminių namų globojamo
(rūpinamo) vaiko poreikių (situacijos) vertinimo tvarkos
aprašo 1 Priedas

VAIKO (0-15 M.) SITUACIJOS VERTINIMAS

Bendra informacija apie vaiką

Vardas, pavardė		
Gimimo data		
Globos laikotarpis		
Globos rūšis		
Lankoma ugdymo įstaiga, klasė		
Tėvai		
Broliai, seserys, jų amžius		
Seneliai		
Kiti giminaičiai ir vaikui svarbūs asmenys		
Vaiko sveikatos būklė (ligos, specialieji poreikiai, neįgalumas, patirtos traumos ir kt.).		
Vartojami vaistai, gydymas		
Vaiko išgyvenami sunkumai	Emociniai	
	Mokymosi	
	Elgesio	
	Socialinių įgūdžių	
Vertinimo datos		

Vaiko situacijos vertinimo priemonės: pokalbiai su vaiku, siekiant sužinoti informacijos apie jo situaciją ir būklę, o kartu išklausti jo nuomonę apie save, poreikius (tam galima naudoti profesinius įrankius - genogramą, ekožemėlapi, socialinių tinklų techniką ir kt., pagalbines kūrybines priemones ir užduotis atsižvelgiant į vaiko amžių ir galimybes (piešinius, paveikslėlius, nuotraukas, lenteles, žaislus, daiktus ir kt.)); pokalbiai su specialistais, vaiko biologinės šeimos nariais; vaiko elgesio ir veiklos stebėjimas, dokumentų analizė.

VAIKO POREIKIŲ VERTINIMAS PAGAL RAIDOS SRITIS

I. VAIKO FIZINĖ RAIDA, SVEIKATA IR SAUGIOS APLINKOS UŽTIKRINIMAS

1. Vaiko fizinis išsivystymas (ūgis, svoris), atitikimas raidai

2. Gyvenamųjų patalpų poreikis ir užtikrinimas (miegamasis kambarys, žaidimų, mokymosi, poilsio ir laisvalaikio erdvės, privatumo ir saugumo užtikrinimas, higienos sąlygos ir kt.)

3. Gyvenamosios aplinkos saugumo poreikis ir užtikrinimas (namų aplinka, susisiekimas, švietimo ir kitos įstaigos (sveikatos, neformalaus ugdymo ir kt.).

4. Vaiko sveikata ir jos užtikrinimas

a. ligos, sutrikimai, specialieji poreikiai, neįgalumas, patirtos traumos ir kt.

b. vartojami vaistai, gydymas

5. Mitybos įpročiai ir jų užtikrinimas (specialios dietos, alergijos, valgymo sutrikimai ir kt.)

Poreikių vertinimo apibendrinimas

Stipriosios pusės	Silpnosios pusės/problemos ir galimos priežastys	Pagalbos poreikis

II. KOGNITYVINĖ – PAŽINTINĖ RAIDA

6. Kognityviniai – pažintiniai gebėjimai ir pomėgiai, jų atitikimas raidai

7. Vaiko ugdymo – mokymo poreikių užtikrinimas

8. Rengimas šeimai ir lytiškumo ugdymas

9. Savarankiškumo gebėjimai ir jų ugdymas

a. savitvarka, higienos įgūdžiai

b. apranga ir jos priežiūra, estetikos įgūdžiai, etiketo mokymas

c. maisto gamybos įgūdžių lavinimas (maisto produktų pirkimas, valgių ruošimas, pateikimas, virtuvės tvarkymas ir kt.)

d. drabužių, higienos priemonių pirkimas

e. finansinis raštingumas (orientavimasis kainose, gebėjimas planuoti pirkinius, maisto krepšelį, taupymas)

f. informacija apie profesijos pasirinkimą, studijas

10. Saugaus elgesio įgūdžiai (elgesys gatvėje, naudojimasis transportu, kontaktų užmezgimas gyvai ir virtualioje erdvėje ir kt.), žalingų įpročių prevencija (informacija apie žalingus įpročius, vartojimo pasekmes, saugojimosi galimybes ir kt.)

Poreikių vertinimo apibendrinimas

Stipriosios pusės	Silpnosios pusės/problemos ir galimos priežastys	Pagalbos poreikis

III. VAIKO EMOCINĖ RAIDA

11. Vaiko elgesys ir emocijos, gebėjimas jas reikšti

12. Vaiko emocinių poreikių užtikrinimas (per santykius, veiklas, teikiamą pagalbą)

13. Vaiko savivertė ir jos formavimo prielaidos (santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais, vaiko autoritetai, kompetencijų ir sėkmės vertinimas, domėjimasis kino, knygų personažais ir kt.).

14. Vaiko tapatybės formavimo poreikis ir jo tenkinimas (vaiko istorija, „Gyvenimo knyga“, santykiai su biologine šeima, gelminiai klausimai apie save patį, gyvenimo prasmę ir pan.)

Poreikių vertinimo apibendrinimas

Stipriosios pusės	Silpnosios pusės/problemos ir galimos priežastys	Pagalbos poreikis

IV. VAIKO SOCIALINĖ RAIDA

15. Vaiko gebėjimas bendrauti, santykiai su biologine šeima ir jų palaikymas

a. su tėvais

b. su broliais/seserimis

c. su seneliais

d. su kitais giminaičiais ir svarbiais asmenimis

16. Vaiko gebėjimai bendrauti, santykiai su globos namų darbuotojais, savanoriais

17. Socialiniai santykiai su globos namuose gyvenančiais vaikais

18. Vaiko integracija į socialinę aplinką už globos namų:

a. švietimo ir kitose įstaigose (santykiai su specialistais, bendraamžiais)

b. su kitais socialinės aplinkos atstovais

19. Draugystės ir romantiniai santykiai

Poreikių vertinimo apibendrinimas

Stipriosios pusės	Silpnosios pusės/problemos ir galimos priežastys	Pagalbos poreikis

V. VAIKO MORALINĖ RAIDA

20. Vaiko moralinio (vertybinio) ugdymo poreikio užtikrinimas

21. Vaiko gebėjimas laikytis globos namų vidaus taisyklių, susitarimų, bendravimo kultūra, atsakomybės jausmas ir jo ugdymas.

22. Empatiško rūpinimosi kitais ugdymas

Poreikių vertinimo apibendrinimas

Stipriosios pusės	Silpnosios pusės/problemos ir galimos priežastys	Pagalbos poreikis

VAIKO (15-18 M.) SITUACIJOS VERTINIMAS

Bendra informacija apie vaiką

Vardas, pavardė		
Gimimo data		
Globos laikotarpis		
Globos rūšis		
Lankoma ugdymo įstaiga, klasė		
Tėvai		
Broliai, seserys, jų amžius		
Seneliai		
Kiti giminaičiai ir vaikui svarbūs asmenys		
Vaiko sveikatos būklė (ligos, specialieji poreikiai, neįgalumas, patirtos traumos ir kt.).		
Vartojami vaistai, gydymas		
Vaiko išgyvenami sunkumai	Emociniai	
	Mokymosi	
	Elgesio	
	Socialinių įgūdžių	
Vertinimo datos		

Vaiko situacijos vertinimo priemonės: pokalbiai su vaiku, siekiant sužinoti informacijos apie jo situaciją ir būklę, o kartu išklausti jo nuomonę apie save, poreikius (galima naudoti ir profesinius įrankius - genogramą, ekožemėlapi, socialinių tinklų techniką ir kt., pagalbines kūrybines priemones ir užduotis atsižvelgiant į vaiko amžių ir galimybes (piešinius, paveikslėlius, nuotraukas, lenteles, daiktus ir kt.)); pokalbiai su specialistais, vaiko biologinės šeimos nariais; vaiko elgesio ir veiklos stebėjimas, dokumentų analizė.

VAIKO POREIKIŲ VERTINIMAS PAGAL RAIDOS SRITIS

I. VAIKO FIZINĖ RAIDA, SVEIKATA IR SAUGIOS APLINKOS UŽTIKRINIMAS

1. Vaiko fizinis išsivystymas, branda, atitikimas raidai.

2. Gyvenamųjų patalpų poreikis ir užtikrinimas (miegamasis kambarys, žaidimų, mokymosi, poilsio ir laisvalaikio erdvės, privatumo ir saugumo užtikrinimas, higienos sąlygos)

3. Gyvenamosios aplinkos saugumo poreikis ir užtikrinimas (namų aplinka, susisiekimas, švietimo ir kitos (sveikatos, neformalaus ugdymo ir kt.) įstaigos).

4. Vaiko sveikata ir jos užtikrinimas

a. ligos, sutrikimai, specialieji poreikiai, neįgalumas, patirtos traumos ir kt.

b. vartojami vaistai, gydymas

5. Mitybos įpročiai, jų ugdymas (specialios dietos, alergijos, valgymo sutrikimai ir kt.)

Poreikių vertinimo apibendrinimas

Stipriosios pusės	Silpnosios pusės/problemos ir galimos jų priežastys	Pagalbos poreikis

II. KOGNITYVINĖ – PAŽINTINĖ RAIDA

6. Vaiko ugdymo – mokymo poreikiai ir jų užtikrinimas (sąlygos ir pagalba rengiant namų užduotis, papildoma reikalinga pagalba įsisavinant dalykus, mokymo trūkumų kompensavimas, specialiųjų poreikių užtikrinimas)

7. Vaiko pomėgiai, laisvalaikis, kultūrinis ugdymas

8. Pasirengimo šeimos gyvenimui ir lytiškumo ugdymas

9. Kiti pasirengimo savarankiškam gyvenimui poreikiai ir jų ugdymas:

a. savitvarka, higienos įgūdžiai

b. apranga ir jos priežiūra, estetikos įgūdžiai, etiketo mokymas

c. maisto gamybos įgūdžių lavinimas (maisto produktų pirkimas, valgių ruošimas, pateikimas, virtuvės tvarkymas)

d. drabužių, higienos priemonių pirkimas

e. finansinis raštingumas, materialaus turto tvarkymo įgūdžiai ir jų lavinimas (biudžeto valdymas, banko paslaugos, būsto suteikimo galimybės, mokesčių mokėjimas)

f. kiti praktiniai gyvenimo įgūdžiai ir jų lavinimas (registracija sveikatos apsaugos, socialinės paramos sistemose, darbo biržoje, draudimai, žinios apie socialinę politiką ir kt.)

g. informacija apie profesijos pasirinkimą, studijas, įsidarbinimą

10. Saugaus elgesio įgūdžiai (elgesys gatvėje, naudojimasis transportu, kontaktų užmezgimas gyvai ir virtualioje erdvėje ir kt.), žalingų įpročių prevencija (informacija apie žalingus įpročius, jų poveikį, pasekmes, saugumo galimybės ir kt.).

Poreikių vertinimo apibendrinimas

Stipriosios pusės	Silpnosios pusės/problemos ir galimos jų priežastys	Pagalbos poreikis

--	--	--

III. VAIKO EMOCINĖ RAIDA

11. Vaiko elgesys ir emocijos, gebėjimas jas reikšti

12. Vaiko savivertė ir jos formavimo prielaidos (santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais, vaiko autoritetai, kompetencijų ir sėkmės vertinimas, domėjimasis kino, knygų personažais ir kt.).

13. Vaiko tapatybės formavimo poreikis ir jo tenkinimas (vaiko istorija, „Gyvenimo knyga“, santykiai su biologine šeima, gelminiai klausimai apie save patį, gyvenimo prasmę ir pan.)

Poreikių vertinimo apibendrinimas

Stipriosios pusės	Silpnosios pusės/problemos ir galimos jų priežastys	Pagalbos poreikis

IV. VAIKO SOCIALINĖ RAIDA

14. Vaiko gebėjimas bendrauti, santykiai su biologine šeima ir jų palaikymas

b. su tėvais

b. su broliais/seserimis

c. su seneliais

d. su kitais giminaičiais ir svarbiais asmenimis

15. Vaiko gebėjimai bendrauti, santykiai su globos namų darbuotojais, savanoriais

16. Socialiniai santykiai su kartu gyvenančiais vaikais

17. Draugystės ir romantiniai santykiai, jų pobūdis, palaikymo būdas

18. Vaiko integracija į socialinę aplinką už globos namų ribų:

a. Santykiai su jaunuoliais ir suaugusiais

b. santykiai švietimo ir kitose įstaigose (su bendraamžiais, pedagogais ir kitais specialistais)

c. santykiai su kitais socialinės aplinkos atstovais

Poreikių vertinimo apibendrinimas

Stipriosios pusės	Silpnosios pusės/problemos ir galimos jų priežastys	Pagalbos poreikis

V. VAIKO MORALINĖ RAIDA

19. Vaiko moralinio (vertybinio) ugdymo poreikio užtikrinimas

20. Vaiko gebėjimas laikytis globos namų vidaus taisyklių, susitarimų, bendravimo kultūra, atsakomybės jausmas ir jo ugdymas

21. Empatiško rūpinimosi kitais ugdymas

Poreikių vertinimo apibendrinimas

Stipriosios pusės	Silpnosios pusės/problemos ir galimos jų priežastys	Pagalbos poreikis

